

Szpital Uniwersytecki nr 2
im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy

PROGRAM SZKOLENIA
WSTĘPNEGO OGÓLNEGO
W DZIEDZINY BEZPIECZEŃSTWA
I HIGIENY PRACY
DLA STUDENTÓW
I PRAKTYKANTÓW

Szkoleniu wstępnemu podlegają wszyscy nowo zatrudniani pracownicy, studenci odbywający u pracodawcy praktykę oraz uczniowie szkół zawodowych zatrudniani w celu praktycznej nauki zawodu.

Przeprowadzenie szkolenia wstępnego ogólnego należy do kompetencji służby bhp, osoby wykonującej u pracodawcy zadania tej służby bądź pracodawcy, który sam wykonuje zadania służby bhp. Pracodawca może również wyznaczyć do przeprowadzenia tego szkolenia innego pracownika, który posiada zasób wiedzy i umiejętności zapewniające właściwą realizację programu tego szkolenia oraz ma aktualne zaświadczenie o ukończeniu wymaganego dla niego szkolenia w dziedzinie bhp.

Szkolenie powinno zawierać wskazówki dotyczące wykonywania pracy i zachowania się w miejscu pracy zgodne z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy. Dlatego też szkolenie wstępne z BHP obejmuje zawsze:

- Instruktaż ogólny szkolenia BHP (szkolenie wstępne, ogólne) – powinien wyposażyć pracownika w wiedzę na temat podstawowych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (w oparciu o Kodeks pracy, regulaminy pracy i na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2004 roku Dz.U. 04.180.1860 z późn. zm.), przepisy i zasady BHP obowiązujące u danego pracodawcy, zasady udzielania pierwszej pomocy.

Czas trwania szkolenia wstępnego powinno trwać minimum 3 godziny lekcyjne.

I. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Art.207. Podstawowe obowiązki pracodawcy

§1. Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy.

§2. Pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W szczególności pracodawca jest zobowiązany:

- 1) organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy;
- 2) zapewniać przestrzeganie w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wydawać polecenia usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolować wykonanie tych poleceń;
- 3) reagować na potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz dostosować środki podejmowane w celu doskonalenia istniejącego poziomu ochrony zdrowia i życia pracowników, biorąc pod uwagę zmieniające się warunki wykonywania pracy;
- 4) zapewnić rozwój spójnej polityki zapobiegającej wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym uwzględniającej zagadnienia techniczne, organizacje pracy, warunki pracy, stosunki społeczne oraz wpływ czynników środowiska pracy;
- 5) uwzględniać ochronę zdrowia młodocianych, pracownic w ciąży lub karmiących dziecko piersią oraz pracowników niepełnosprawnych w ramach podejmowanych działań profilaktycznych;
- 6) zapewniać wykonanie nakazów, wystąpień, decyzji i zarządzeń wydawanych przez organy nadzoru nad warunkami pracy;
- 7) zapewniać wykonanie zaleceń społecznego inspektora pracy.

Art.207¹ Obowiązek przekazywania informacji przez pracodawcę

§1. Pracodawca jest obowiązany przekazywać pracownikom informacje o:

- 1) zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących w zakładzie pracy, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników;
- 2) działaniach ochronnych i zapobiegawczych podjętych w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń, o których mowa w pkt. 1;

- 3) pracownikach wyznaczonych do:
 - a. udzielania pierwszej pomocy;
 - b. wykonywania czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji pracowników.

§2. Informacja o pracownikach, o których mowa w §1 pkt. 3, obejmuje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) miejsce wykonywania pracy;
- 3) numer telefonu służbowego lub innego środka komunikacji elektronicznej.

Art.209¹ Środki do udzielania pierwszej pomocy

§1. Pracodawca jest obowiązany:

- 1) zapewnić środki niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, gaszenia pożaru i ewakuacji pracowników;
- 2) wyznaczyć pracowników do:
 - a. udzielania pierwszej pomocy;
 - b. wykonywania czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji pracowników, zgodnie z przepisami o ochronie przeciwpożarowej;
- 3) zapewnić łączność za służbami zewnętrznymi wyspecjalizowanymi w szczególności w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, ratownictwa medycznego oraz ochrony przeciwpożarowej.

§2. Działania, o których mowa w §1, powinny być dostosowane do rodzaju i zakresu prowadzonej działalności, liczby zatrudnionych pracowników i innych osób przebywających na terenie zakładu pracy oraz rodzaju i poziomu występujących zagrożeń.

§3. Liczba pracowników, o których mowa w §1 pkt. 2, ich szkolenie oraz wyposażenie powinny być uzależnione od rodzaju i poziomu występujących zagrożeń.

Art.209² Informowanie o zagrożeniach

§1. W przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia pracodawca jest obowiązany:

- 1) niezwłocznie poinformować pracowników o tych zagrożeniach oraz podjąć działania w celu zapewnienia im odpowiedniej ochrony;

2) niezwłocznie dostarczyć pracownikom instrukcje umożliwiające, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia, przerwanie pracy i oddalenie się z miejsca zagrożenia w miejsce bezpieczne.

§2. W razie wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia pracodawcy jest obowiązany:

- 1) wstrzymać prace i wydać pracownikom polecenia oddalenia się w miejsce bezpieczne;
- 2) do czasu usunięcia zagrożenia nie wydawać polecenia wznowienia pracy.

Art.209³ Działania mające na celu eliminowanie niebezpieczeństw

§1. Pracodawca jest obowiązany umożliwić pracownikom, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla ich zdrowia lub życia albo dla zdrowia lub życia innych osób, podjęcie działań w celu uniknięcia niebezpieczeństwa – nawet bez porozumienia z przełożonym – na miarę ich wiedzy i dostępnych środków technicznych.

§2. Pracownicy, którzy podjęli działania, o których mowa w §1, nie mogą ponosić jakichkolwiek niekorzystnych konsekwencji tych działań, pod warunkiem że nie zaniedbali swoich obowiązków.

Maszyny i inne urządzenia techniczne

Art.215. Konstruowanie i budowa maszyn

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane maszyny i inne urządzenia techniczne:

- 1) zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki pracy, w szczególności zabezpieczały pracownika przed urazami, działaniem niebezpiecznych substancji chemicznych, porażeniem prądem elektrycznym, nadmiernym hałasem, działaniem drgań mechanicznych i promieniowania oraz szkodliwym i niebezpiecznym działaniem innych czynników środowiska pracy,
- 2) uwzględniały zasady ergonomii.

Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia

Art.224. Nagłe niebezpieczeństwo dla życia

§1. Pracodawca prowadzący działalność, która stwarza możliwość wystąpienia nagłego niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia pracowników, jest obowiązany podejmować działania zapobiegające takiemu niebezpieczeństwu.

§2. W przypadku, o którym mowa w §1, pracodawca jest obowiązany zapewnić:

- 1) odpowiednie do rodzaju niebezpieczeństwa urządzenia i sprzęt ratowniczy oraz ich obsługę przez osoby należycie przeszkolone,
- 2) udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanym.

§3. Przepisy §1 i 2 nie naruszają wymagań, określonych w odrębnych przepisach, dotyczących katastrof i innych nadzwyczajnych zagrożeń.

Profilaktyczna ochrona zdrowia

Art.226. Informowanie o ryzyku zawodowym

Pracodawca:

- 1) ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko,
- 2) informuje pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Ryzyko zawodowe jest to prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty, w szczególności wystąpienie u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy.

Celem oceny ryzyka jest skuteczne zapobieganie skutkom zagrożeń zawodowych lub wyeliminowanie ryzyka, kontrolowanie ryzyka i przekazywanie wiedzy o zagrożeniach i ryzyku pracownikom. Jest to jedno z działań profilaktycznych.

Aby skutecznie zapobiegać skutkom zagrożeń zawodowych, należy pracownika informować o:

- wszystkich występujących zagrożeniach,
- źródłach zagrożeń,

- skutkach zdrowotnych tych zagrożeń,
- sposobach ochrony przed zagrożeniami,
- poziomie ryzyka.

Aby pracodawca mógł skutecznie zapobiegać skutkom zagrożeń zawodowych, musi znać ryzyko zawodowe, na jakie są narażeni pracownicy.

Definicje, zwroty oraz skróty zawarte w opracowanej dokumentacji:

- **Organizacja** – osoba lub grupa osób, pełniąca funkcje z przypisaniem odpowiedzialności, uprawnień i powiązań do osiągnięcia swoich celów.
- **Pracownik** – osoba wykonująca pracę lub działania związane z pracą, które znajdują się pod nadzorem organizacji.
- **Współudział** – uczestnictwo w podejmowaniu decyzji.
- **Konsultacje** – zasięganie opinii przed podjęciem decyzji.
- **Miejsce pracy** – miejsce pod nadzorem organizacji, w którym osoba ma przebywać lub do którego udaje się w związku z wykonywaniem pracy.
- **Wymagania prawne i inne wymagania** – wymagania prawne, które organizacja jest obowiązana spełnić lub które wybrała do spełnienia.
- **Skuteczność** – stopień, w jakim zaplanowane działania są zrealizowane i planowane wyniki osiągnięte.

dla potrzeb niniejszego opracowania w Szpitalu Uniwersyteckim nr 2 im dr Jana Biziela przyjęto następujące poziomy skuteczności:

- *M – mała skuteczność*
- *Ś – średnia skuteczność*
- *D – duża skuteczność.*

- **Cel** – wynik do osiągnięcia.
- **Uraz i dolegliwości zdrowotne** – niekorzystny skutek dla stanu fizycznego, psychicznego lub poznawczego danej osoby.
- **Zagrożenie** – źródło mogące spowodować uraz i dolegliwości zdrowotne.
- **Ryzyko** – wpływ niepewności.
- **Ryzyko dotyczące BHP** – kombinacja prawdopodobieństwa wystąpienia związanego (-ych) z pracą zdarzenia niebezpiecznego(zdarzeń niebezpiecznych) lub narażenia (narażeń) oraz ciężkości urazu i dolegliwości zdrowotnych, które mogą być spowodowane przez zdarzenie(-a) lub narażenie(-a).

- **Kompetencje** – zdolność stosowania wiedzy i umiejętności w celu osiągnięcia zamierzonych rezultatów.
- **Udokumentowana informacja** – informacja, która powinna być nadzorowana i utrzymywana przez organizację oraz nośnik na jakim jest zawarta.
- **Pomiar** – proces mający a celu określenie wartości.
- **Zgodność** – spełnienie wymagań - dla potrzeb niniejszego opracowania w Szpitalu Uniwersyteckim nr 2 im dr Jana Biziela przyjęto następujące oznaczenia: **Z**-zgodne; **NZ**-niezgodne.
- **Niezgodność** – niespełnienie wymagań.
- **Incydent** – zdarzenie powstające w związku z pracą, które mogłoby spowodować lub powoduje uraz i dolegliwości zdrowotne.
- **Działania korygujące** – działanie w celu wyeliminowania przyczyny (przyczyn) niezgodności lub incydentu oraz zapobieżenia ich ponownemu wystąpieniu.
- **Szanse** - okoliczności lub zespół okoliczności, które mogą prowadzić do poprawy efektów działania w zakresie BHP.

Przykłady szans poprawiania efektów działania w zakresie BHP:

- a) funkcje kontroli i agitowania;
- b) analiza zagrożeń zawodowych (analiza bezpieczeństwa pracy) i oceny dotyczące zadań;
- c) poprawianie efektów działania w zakresie BHP przez zmniejszenie monotonii pracy lub ograniczenie pracy w potencjalnie niebezpiecznym z góry ustalonym tempie pracy;
- d) zezwolenie na pracę i inne metody uznawania i nadzorowania;
- e) badanie incydentów lub niezgodności oraz działania korygujące;
- f) oceny ekonomiczne i oceny innych związanych z zapobieganiem urazom.

Art.227. Zapobieganie chorobom zawodowym

§1. Pracodawca jest obowiązany stosować środki zapobiegające chorobom zawodowym i innym chorobom zawodowym związanym z wykonywaną pracą, w szczególności:

- 1) utrzymywać w stanie stałej sprawności urządzenia ograniczające lub eliminujące szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiska pracy oraz urządzenia służące do pomiarów tych czynników,

2) przeprowadzać, na swój koszt, badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia, rejestrować i przechowywać wyniki tych badań i pomiarów oraz udostępniać je pracownikom.

§2. Minister właściwy do spraw zdrowia, uwzględniając zróżnicowane działanie na organizm człowieka czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy oraz konieczność podjęcia niezbędnych środków zabezpieczających przed ich działaniem, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb, metody, rodzaj i częstotliwość wykonywania badań i pomiarów, o których mowa w §1 pkt 2,
- 2) przypadki, w których jest konieczne prowadzenie pomiarów ciągłych,
- 3) wymagania, jakie powinny spełniać laboratoria wykonujące badania i pomiary,
- 4) sposób rejestrowania i przechowywania wyników tych badań i pomiarów,
- 5) wzory dokumentów oraz sposób udostępniania wyników badań i pomiarów pracownikom.

Art.229. Badania lekarskie

§1. Wstępnym badaniom lekarskim podlegają:

- 1) osoby przyjmowane do pracy,
- 2) pracownicy młodociani przenoszeni na inne stanowiska pracy i inni pracownicy przenoszeni na stanowiska pracy, na których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia lub warunki uciążliwe. Badaniom wstępnym nie podlegają jednak osoby przyjmowane ponownie do pracy u danego pracodawcy na to samo stanowisko lub na stanowisko o takich samych warunkach pracy, na podstawie kolejnej umowy o pracę zawartej bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę z tym pracodawcą.

§2. Pracownik podlega okresowym badaniom lekarskim. W przypadku niezdolności do pracy trwającej dłużej niż 30 dni, spowodowanej chorobą, pracownik podlega ponadto kontrolnym badaniom lekarskim w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku.

§3. Okresowe i kontrolne badania lekarskie przeprowadza się w miarę możliwości w godzinach pracy. Za czas niewykonania pracy w związku z przeprowadzanymi badaniami pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, a w razie przejazdu na te badania do innej miejscowości przysługują mu należności na pokrycie kosztów przejazdu według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych.

§4. Pracodawca nie może dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku.

§5. Pracodawca zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na działanie substancji i czynników rakotwórczych lub pyłów zwłókniających jest obowiązany zapewnić tym pracownikom okresowe badania lekarskie także:

- 1) po zaprzestaniu pracy w kontakcie z tymi substancjami, czynnikami lub pyłami,
- 2) po rozwiązaniu stosunku pracy, jeżeli zainteresowana osoba zgłosi wniosek objęcie takimi badaniami.

§6. Badania, o których mowa w §1, 2 i 5, są przeprowadzane na koszt pracodawcy.

Pracodawca ponosi ponadto inne koszty profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami, niezbędnej z uwagi na warunki pracy.

Art.233. Urządzenia higieniczno-sanitarne

Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom odpowiednie urządzenia higieniczno-sanitarne oraz dostarczyć odpowiednie środki higieny osobistej.

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) Podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) Podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) W czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Określone zdarzenie może być zakwalifikowane jako wypadek przy pracy jedynie wówczas, gdy spełnia równocześnie wszystkie cztery warunki podane definicji.

Kategorie wypadków przy pracy:

- 1) Wypadek śmiertelny

Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 199, poz.1673 z późn. zm.)

- za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć poszkodowanego w okresie 6 miesięcy od zdarzenia.

2) Ciężki wypadek

Zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 199, poz.1673 z późn. zm.)

- za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała , takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy zawodowej albo, trwałe istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3) Zbiorowy wypadek

Zgodnie z art. 3ust. 6 ustawa z dnia 30 października2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. nr 199, poz. 1673 z póź. zm.)

- za zbiorowy wypadek przy pracy uważa się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby.

Z tytułu wypadku przy pracy, pracownikowi przysługuje:

- wyrównanie do pełnej pensji;
- sporządzenie protokołu powypadkowego do którego musi mieć dwóch świadków;
- na życzenie poszkodowanego dokumentacja wysyłana jest do ZUS-u, celem orzeczenia stałego uszczerbku na zdrowiu;
- pracownik może złożyć dokumenty o odszkodowanie do dodatkowego filaru ubezpieczeniowego.

Za wypadek w drodze do pracy lub z pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w drodze do lub z miejsca wykonywania zatrudnienia lub innej działalności stanowiącej tytuł ubezpieczenia rentownego, jeżeli droga ta była najkrótsza i nie została przerwana.

Jednakże uważa się, że wypadek nastąpił w drodze do pracy lub z pracy, mimo iż droga ta została przerwana, jeżeli przerwa była życiowo uzasadniona i jej czas nie przekraczał granic potrzeby, a także wówczas, gdy droga, nie będąc drogą najkrótszą, była dla ubezpieczonego, ze względów komunikacyjnych, najdogodniejsza.

Za drogę do pracy lub z pracy uważa się, oprócz drogi z domu do pracy lub z pracy do domu, drogę do miejsca lub z miejsca:

- 1) Innego zatrudnienia lub innej działalności stanowiącej tytuł ubezpieczenia rentowego;
- 2) Zwykłego wykonywania funkcji lub zadań zawodowych albo społecznych;
- 3) Zwykłego spożywania posiłków;
- 4) Odbywania nauki lub studiów.

Oprócz wypadków w pracy, w drodze do lub z pracy zdarzają się zakłucia. W związku z tym, gdy dojdzie do zakłucia pracownik informuje przełożonego i udaje się do lekarza dyżurnego, celem otrzymania skierowania do szpitala zakaźnego, w celu dokonania badań. Bezpośredni przełożony wypełnia kartę ekspozycji i zgłasza zakłucie Sekcji bhp oraz do Pielęgniarek Epidemiologicznych. Pracownik jest zobowiązany po pół roku dokonać badań kontrolnych, celem zweryfikowania ewentualnego zakażenia.

Art.234. Obowiązki pracodawcy w razie wypadku

§1. W razie wypadku przy pracy pracodawca jest obowiązany podjąć niezbędne działania eliminujące lub ograniczające zagrożenie, zapewnić udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym i ustalenie w przewidzianym trybie okoliczności i przyczyn wypadku oraz zastosować odpowiednie środki zapobiegające podobnym wypadkom.

§2. Pracodawca jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwego inspektora pracy i prokuratora o śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym wypadku przy pracy oraz w każdym innym wypadku, który wywołał wymienione skutki, mającym związek z pracą, jeżeli może być uznany za wypadek przy pracy.

§3. Pracodawca jest obowiązany prowadzić rejestr wypadków przy pracy.

§4. Koszty związane z ustalaniem okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy ponosi pracodawca.

Art.236. Analiza przyczyn wypadków przy pracy

Pracodawca jest obowiązany systematycznie analizować przyczyny wypadków przy pracy, chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami środowiska pracy i na podstawie wyników tych analiz stosować właściwe środki zapobiegawcze.

Art.237¹. Świadczenia z tytułu wypadku przy pracy

§1. Pracownikowi, który uległ wypadkowi przy pracy lub zachorował na chorobę zawodową określoną w wykazie, o którym mowa w art. 237 §1 pkt 2, przysługują świadczenia z ubezpieczenia społecznego, określone w odrębnych przepisach.

§2. Pracownikowi, który uległ wypadkowi przy pracy, przysługuje od pracodawcy odszkodowanie za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy, z wyjątkiem utraty lub uszkodzenia pojazdów samochodowych oraz wartości pieniężnych.

Szkolenia

Art.237³. Szkolenie z zakresu bhp

§1. Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada on wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

§2. Pracodawca jest obowiązany zapewnić przeszkolenie pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przed dopuszczeniem go do pracy oraz prowadzenie okresowych szkoleń w tym zakresie. Szkolenie pracownika przed dopuszczeniem do pracy nie jest wymagane w przypadku podjęcia przez niego pracy na tym samym stanowisku pracy, które zajmował u danego pracodawcy bezpośrednio przed nawiązaniem z tym pracodawcą kolejnej umowy o pracę.

§2¹. Pracodawca jest obowiązany odbyć szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie niezbędnym do wykonywania ciężących na nim obowiązków. Szkolenie to powinno być okresowo powtarzane.

§3. Szkolenia, o których mowa w §2, odbywają się w czasie pracy i na koszt pracodawcy.

Art.237⁴. Instrukcje i wskazówki dotyczące bhp

§1. Pracodawca jest obowiązany zaznajamiać pracowników z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącymi wykonywanych przez nich prac.

§2. Pracodawca jest obowiązany wydawać szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy.

§3. Pracownik jest obowiązany potwierdzić na piśmie zapoznanie się z przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze

Art.237⁶. Środki ochrony indywidualnej

§1. Pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi nieodpłatnie środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy oraz informować go o sposobach posługiwania się tymi środkami.

§3. Pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi środki ochrony indywidualnej, które spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności określone w odrębnych przepisach.

Art.237⁷. Odzież i obuwie robocze

§1. Pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi nieodpłatnie odzież i obuwie robocze, spełniające wymagania określone w Polskich Normach:

- 1) jeżeli odzież własna pracownika może ulec zniszczeniu lub znacznemu zabrudzeniu,
- 2) ze względu na wymagania technologiczne, sanitarne lub bezpieczeństwa i higieny pracy.

§2. Pracodawca może ustalić stanowiska, na których dopuszcza się używanie przez pracowników, za ich zgodą, własnej odzieży i obuwia roboczego, spełniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy.

§3. Przepis §2 nie dotyczy stanowisk, na których są wykonywane prace związane z bezpośrednią obsługą maszyn i innych urządzeń technicznych albo prace powodujące intensywne brudzenie lub skażenie odzieży i obuwia roboczego środkami chemicznymi lub promieniotwórczymi albo materiałami biologicznie zakaźnymi.

§4. Pracownikowi używającemu własnej odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z §2, pracodawca wypłaca ekwiwalent pieniężny w wysokości uwzględniającej ich aktualne ceny.

Art.237⁹. Dopuszczenie do pracy

§1. Pracodawca nie może dopuścić pracownika do pracy bez środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, przewidzianych do stosowania na danym stanowisku pracy.

§2. Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe, oraz zapewnić odpowiednio ich pranie, konserwację, naprawę, odpylanie i odkażanie.

§3. Jeżeli pracodawca nie może zapewnić prania odzieży roboczej, czynności te mogą być wykonywane przez pracownika, pod warunkiem wypłacania przez pracodawcę ekwiwalentu pieniężnego w wysokości kosztów poniesionych przez pracownika.

Prawa i obowiązki pracownika

Art.210. Powstrzymanie się od wykonania pracy

§1. W razie gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom, pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.

§2. Jeżeli powstrzymanie się od wykonywania pracy nie usuwa zagrożenia, o którym mowa w §1, pracownik ma prawo oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.

§2¹. Pracownik nie może ponosić jakichkolwiek niekorzystnych dla niego konsekwencji z powodu powstrzymania się od pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia w przypadkach, o których mowa w § 1 i 2.

§3. Za czas powstrzymania się od wykonywania pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia w przypadkach, o których mowa w § 1 i 2, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

§4. Pracownik ma prawo, po uprzednim zawiadomieniu przełożonego, powstrzymać się od wykonywania pracy wymagającej szczególnej sprawności psychofizycznej w przypadku, gdy jego stan psychofizyczny nie zapewnia bezpiecznego wykonywania pracy i stwarza zagrożenie dla innych osób.

§5. Przepisy § 1, 2 i 4 nie dotyczą pracownika, którego obowiązkiem pracowniczym jest ratowanie życia ludzkiego lub mienia.

Art.211. Podstawowe obowiązki pracownika

Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest podstawowym obowiązkiem pracownika. W szczególności pracownik jest obowiązany:

- 1) znać przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu oraz poddawać się wymagany egzaminom sprawdzającym;
- 2) wykonać prace w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować się do wydawanych w tym zakresie poleceń i wskazówek przełożonych;
- 3) dbać o należyty stan maszyn, urządzeń, narzędzi i sprzętu oraz o porządek i ład w miejscu pracy;
- 4) stosować środki ochrony zbiorowej, a także używać przydzielonych środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z ich przeznaczeniem;
- 5) poddawać się wstępnym, okresowym i kontrolnym oraz innym zaleconym badaniom lekarskim i stosować się do wskazań lekarskich;
- 6) niezwłocznie zawiadomić przełożonego o zauważonym w zakładzie pracy wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia ludzkiego oraz ostrzec współpracowników, a także inne osoby znajdujące się w rejonie zagrożenia, o grożącym im niebezpieczeństwie;
- 7) współdziałać z pracodawcą i przełożonymi w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

II. OCHRONA ŚRODOWISKA

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi pracownik podejmujący pracę w Szpitalu musi wiedzieć, że:

§2. Odpady medyczne klasyfikuje się w następujący sposób:

- odpady medyczne, o kodach 18 01 02*, 18 01 80* i 18 01 82*, zwane dalej „odpadami zakaźnymi”, są to odpady niebezpieczne, które zawierają żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, lub wywołują choroby zakaźne u ludzi lub innych żywych organizmów;
- odpady medyczne, o kodach 18 01 06*, 18 01 08* i 18 01 10*, zwane dalej „odpadami specjalnymi”, są to odpady niebezpieczne, które zawierają substancje chemiczne, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądu, że wywołują choroby zakaźne u ludzi lub innych żywych organizmów lub mogą być źródłem skażenia środowiska;

-odpady medyczne, o kodach 18 01 01, 18 01 04, 18 01 07, 18 01 09, 18 01 81- zwane dalej „odpadami pozostałymi”, są to odpady medyczne nieposiadające właściwości niebezpiecznych .

§5. Każdy pojemnik i każdy worek jednorazowego użycia powinny posiadać:

Widoczne oznakowanie, świadczące o rodzaju odpadów w nich przechowywanych;

Widoczne oznakowanie, świadczące o miejscu pochodzenia odpadów;

Datę zamknięcia;

Informacje pozwalające zidentyfikować osobę zamykającą pojemnik lub worek.

Odpady zakaźne, inne niż wymienione w §4 ust. 3, gromadzi się w workach koloru czerwonego.

Odpady specjalne gromadzi się w workach koloru żółtego.

Pozostałe odpady medyczne, inne niż wymienione w §4 ust. 3, gromadzi się w workach koloru niebieskiego.

Odpady medyczne powstałe w wyniku udzielania świadczeń zdrowotnych w miejscu wezwania powinny zostać usunięte przez osoby udzielające świadczeń zdrowotnych, zgodnie z procedurą, o której mowa w §9.

Oprócz tego, na każdym oddziale znajduje się Instrukcja postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne, z którą pracownik musi zapoznać się, zobowiązać się do przestrzegania i realizowania ustaleń z niej wynikających i złożyć podpis w rozdzielnik.

III. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Mówiąc o bezpieczeństwie przeciwpożarowym pracownik powinien znać podstawowe zasady ochrony przeciwpożarowej – Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. art.4.

1. Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,

2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,

3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,

4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,

5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,

- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

1a. Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

2a. Osoby wykonujące czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, niezatrudnione w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt. 1a-5 i 8, powinny posiadać wykształcenie wyższe i ukończone szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej albo mieć wykształcenie wyższe na kierunku inżynieria bezpieczeństwa pożarowego lub tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego - inżyniera pożarnictwa.

2b. Osoby wymienione w ust. 2a, wykonujące czynności wyłącznie w zakresie wynikającym z ust. 1, powinny posiadać co najmniej wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego - technika pożarnictwa.

IV. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

1. Zasady ogólne postępowania pracowników na wypadek powstania pożaru.

Wszyscy pracownicy w przypadku powstania pożaru zobowiązani są do czynnego włączenia się do akcji ewakuacyjno - gaśniczej przestrzegając następujących zasad:

a) pracownicy po otrzymaniu powiadomienia o pożarze lub osobistym jego zauważeniu (ogień, podwyższona temperatura, dym, zapach spalenizny) dokonują:

- ogłoszenia alarmu pożarowego i powiadomienie dyżurnego ochrony przeciwpożarowej szpitala,

b) równocześnie z alarmowaniem ww. osób należy przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,

c) pracownicy wykonują polecenia Kierownika akcji. Do czasu przybycia straży pożarnej, akcją kieruje najpierw jako pierwszy – Osoba Funkcyjna (np. ordynator, lub lekarz dyżurny danego oddziału), a następnie Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona. Po zgłoszeniu meldunku o pożarze do straży pożarnej kierujący akcją wyznacza osobę, która obok pracownika ochrony oczekuje na przyjazd jednostek ratowniczo-gaśniczych w celu przekazania pełnej informacji o pożarze, wskazując miejsce pożaru,

d) każdy pracownik przystępujący do akcji ratowniczo - gaśniczej powinien pamiętać, aby:

- zachowywać spokój i przeciwdziałać panice,
- w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie życia ludzkiego i ewakuację osób z zagrożonego budynku,
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, cenne mienie oraz ważne dokumenty,
- jeżeli nie ma nadmiernej ilości dymu nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- w przypadku gromadzenia się dymu na korytarzach należy otworzyć lub wybić okno w celu odprowadzenia dymu na zewnątrz,
- w atmosferze dymu najbezpieczniej poruszać się jest w pozycji pochylej, gdyż najwięcej czystego powietrza znajduje się na wysokości do kolan; dodatkowym zabezpieczeniem przed działaniem dymu może być nałożenie na usta - nos zwilżonej chusteczki,
- przewidywać możliwość rozwoju pożaru,
- o pożarze należy powiadomić osoby funkcyjne i innych pracowników wg oddzielnego planu powiadamiania pracowników w przypadku powstania pożaru.

Wszyscy pracownicy powinni pamiętać, że podczas palących się tworzyw sztucznych występują szczególnie niebezpieczne zjawiska takie jak:

- gęsty i czarny dym bardzo utrudniający widoczność,
- bardzo duszące, żrące oraz toksyczne gazowe produkty spalania, topiące i ściekające krople mogące spowodować ciężkie i bolesne oparzenia.

Pracownicy opuszczają budynek na końcu, dopiero po przeprowadzeniu ewakuacji wszystkich osób z zewnątrz przebywających w obiekcie.

Wszyscy pracownicy powinni być przeszkoleni w zakresie znajomości i zasad prowadzenia ewakuacji.

Właściwe i zdecydowane postępowanie w chwili zauważenia pożaru oraz szybkie i prawidłowe uruchomienie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku. W tym celu należy przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą hydrantów wewnętrznych oraz gaśnic będących na wyposażeniu obiektu.

Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (należy stosować gaśnice proszkowe i śniegowe),

2. Alarmowanie

Z uwagi na rozbudowany charakter obiektu, proces alarmowania musi być ściśle przypisany danym osobom funkcyjnym.

Każdy, kto zauważy pożar (dym, zapach spalenizny, wzrost temperatury, ogień) obowiązany jest natychmiast zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami swojego bezpośredniego przełożonego – lekarza dyżurnego, pielęgniarkę oddziałową lub jedną z osób je zastępujących lub funkcyjnych oraz dyżurnego ochrony przeciwpożarowej.

Wyżej wymienione osoby funkcyjne (Przełożeni) zobowiązani są do przerwania swojej pracy i oceny stopnia zagrożenia.

W zależności od zagrożenia osoba funkcyjna (Przełożony):

- ogłasza alarm pożarowy lub informacje o powstaniu awarii,
- podejmuje decyzję o ewakuacji osób z budynku,

- alarmuje straż pożarną, **telefon nr 998**
- powiadamia służbę ochrony obiektu o powstaniu pożaru, **telefon nr 5345**

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali lub jakie powstało zagrożenie - (dokładny adres, nazwa obiektu, rodzaj pomieszczenia);
- co się pali, co jest źródłem awarii (np.: zapaliło się urządzenie w hali napraw),
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
- podać swoje nazwisko i numer telefonu, z którego nadano zgłoszenie.

Odłożyć słuchawkę telefonu dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.

Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

Dalsze czynności alarmowania przypisane są odpowiednim służbą i osobom funkcyjnym.

3. Wykaz telefonów alarmowych

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

- DYŻURNY PPOŻ SZPITALA TEL. 5425
- NUMER ALARMOWY TEL.112

OPRACOWAŁ:

St. Inspektor ds. BHP
Inspektor ds. Ochrony P.POŻ
Mariusz Korbal

ZAKCEPTOWAŁ:

KIEROWNIK
Zdania Ochrony Pracy
mgr Joanna Wojciecka
22 marec
2023 roku

ZATWIERDZIŁ:

p.o. DYREKTORA SZPITALA
DYREKTOR ds. LECZNICTWA
Szpital Uniwersytecki Nr 2
im. Jana Biziela w Bydgoszczy
dr n. med. Agnieszka Rogalska